



ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• FOR RELIGION OG KULTUR •



76. ÅRGANG

11. APRIL 1964

A V I N N H O L D E T :
KRIG MOT KRIGEN - IRRITERENDE, SJARMERENDE IRLAND
- OM TRO OG TVIL - FILM - BLIKK PÅ TIDEN - LITTERATUR
UTLANDET

NR
7

NESTE NUMMER UTKOMMER 25. APRIL 1964

AV KIRKENS LIV

Uken 12.—18. april

2. SØNDAG EFTER PASKE

Epistel: 1. Pet. 2, 21—25.

Evangelium: Joh. 10, 11—16.

Søndagen er viet Den gode hyrde. I sitt første brev fremstiller Peter Jesus Kristus som våre sjelers hyrde, den skyldfrie som «bar våre synder i sitt legeme på treet». Det er ved hans sår vi blir legt. Den beste kommentar til disse ord kan vi selv lese hos profeten Esaias (53. kapitel) som Peter åpenbart henviser til. Men han har i like høy grad tenkt på de ord av Jesus som Johannes i evangeliet formidler for oss. Kristus er den gode hyrde som gir sitt liv for sine får. De første kristne fremstilte frelseren på katakombenes vegger som den omsorgsfulle hyrde som bekymrer seg for det bortkomne får. Dette bilde vil alltid appellere til vår tro og vår taknemlighet, så lenge der finnes kristne på jorden.

MANDAG: *Hermenegild*, martyr. Sønn til Vestgoterkongen Leuvigild som regjerte i Spania. Han ble omvendt av sin hustru fra arianismen til katolisismen. Hans død er et ledd i kampen mellom de to kristne retninger (586).

TIRSDAG: *Justin*, martyr. En fengslende skikkelse fra det 2. århundre, som er kjent gjennom sine egne skrifter. Justin var selv filosof av fag og har fortalt hvordan han først i kristendommen fant den sanne livsvisdom. Han skrev to forsvarsskrifter til fordel for kristendommen, som ble adressert til romerske keisere. Han har likeledes skrevet en dialog, hvor han fremlegger den kristne tro for en jøde. Justin led martyrdøden i Rom i 166.

ONSDAG, TORSDAG og FREDAG er feriedager. Messen er søndagens, og gir oss anledning til å komme tilbake til den uutømmelige rikdom vi finner i tekstene om den gode hyrde.

LØRDAG: Marias lørdagsmesse. Før Påske vek disse lørdagsmesser for fastetidens egen liturgi. Nu blir de gjenopptatt, når lørdagen ellers er ledig.

Uken 19.—25. april

3. SØNDAG EFTER PASKE

Epistel: 1. Pet. 2, 11—19.

Evangelium: Joh. 16, 16—22.

I verden er vi som landflyktige, sier apostelen Peter i epistelen, men nettopp derfor skal vi villig underkaste oss alle de regler som ikke strider mot vår samvittighet, og dermed gi alle et godt eksempel.

I en rekke søndager får vi nu høre Jesu avskjedstale til disiplene i nattverdssalen. Idag blir vekten lagt på den midlertidige adskillelse som kommer til å ta slutt, når Jesus kommer igjen. Den sorg adskillelsen fører med seg, vil da bli forvandlet til glede.

MANDAG og TORSDAG: Feriedager.

TIRSDAG: *Anselm av Canterbury*, biskop og kirkelærer. Berømt middelaldersk teolog (+1109).

ONSDAG: *Soter* (+ 175) og *Kajus* (+ 296), begge paver og martyrer.

FREDAG: *Fidelis av Sigmaeringen*, martyr. Tilhørte kapucinerordenen. Han ble drept i 1622 i Graubünden, som et offer for kampene mellom katolikkene og kalvinistene.

LØRDAG: *Markus*, evangelist. Selv om de skjuler seg bak sitt verk, er evangelistene nære venner for enhver troende kristen. Ikke minst Markus, den mest spontane av de fire; Peters disippel og talefører. Han gir oss et levende bilde av den opprinnelige kristne katekese.

Uten forbindelse med evangelistens fest, er denne dagen feiret som bededag med prosisjon. Denne skikk bredte seg fra Rom til hele den latinske kristenhet.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLISKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 42 52 87. Sogneprestkontoret 41 41 61	7.00 9.00 9.45 m.eng. pr.	11.00
<i>St. Hallvards kirke</i> , Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15-9- 11.30	10.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchaussen 52, tlf. 55 81 21	—	8.30
<i>Grefsen kapell</i> , Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Trondheimsv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15 410	8.00 9.00	10.30
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappellensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgaten 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresia kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegaten 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
STABEKK: <i>Maria Kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30	10.45
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningensgt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
SYLLING: <i>St. Hallvards kapell</i> , tlf. 84 90 28 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordgt. 1, tlf. 11 949	—	10.45
<i>St. Olavs kapell</i>	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.30 19.00	11.00
<i>St. Elisabeth Hospitals kapell</i> , Ila, tlf. 21 670	6.30	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , tlf. 7558 <i>Mariabeimen</i> , Nørve, tlf. 7184	8.30	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgaten 94. Biskopen og prestegården tlf. 3604	8.15	10.30
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 15, tlf. 2101	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Elisabeth Inst.</i> <i>St. Mikael's kirke</i> , Strandgt., tlf. 1392	8.00	10.30
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: Pater Hallvard Rieber-Mohn.

Redaksjonens adresse: Neuberggaten 15, Oslo 3.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo.

Kontortid: 9—16. Lørdag: 9—14. - Tlf. 42 31 70

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 20 pr. år - Kr. 10 pr. ½ år. Utlandet kr. 24.

Annonser: 10 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 153 21

KRIG MOT KRIGEN

Det er noen høyst tankevekkende og egentlig tragiske tall og vurderinger «fredsforskeren» Johan Galtung nylig har lagt frem i en avis-kronikk («Nedrustning og utvikling» — «Dagbladet» 24. mars). Alle landenes samlede rustningsutgifter er i dag ca. 1000 milliarder norske kroner. Hvis bare en tredjedel av militærutgiftene ble brukt til utviklingsformål, ville forholdet mellom rike og fattige land endres radikalt i løpet av tyve år. Hans artikkel virker som en kunnskapsrik appell til den sunne fornuft. *Abbé Pierre*, for bare å nevne én av dem som fra katolsk side har fremlagt lignende synspunkter, appellerer også til fornuften — begge forutsetter de at fornuften helst seirer i det menneskelige samliv, at det helst vil gå godt. Hva annet kan de gjøre? Men hvis de nå tar feil —?

«Konvertere» er et rart ord, hvis sprikende dobbeltmening her kommer en i tankene. Uttrykket anvendes, oss bekjent, bare i to sammenhenger: I banksproget og i — religionen. Det er ikke uten sammenheng med ovenstående. Problemet har nemlig to skikt. Det øverste: Å «konvertere» våpenbudsjettene til utviklingsbudsjetter. Det dypere liggende: Å «konvertere» menneskesinn, slik at de våger og velger nettopp dette. Det første krever rikdom og organisasjonstalent — krigene og fredsproblemene det siste halve århundre har vist at det skal ikke stå på det. Det andre hører til en helt annen sfære, som ofte unnslipper «fredsforskerne» — det krever egen-skaper som tro og håp og kjærlighet.

i sin viten om vår skadeskutte menneskenatur: Menneskets fornuft streber mot lyset midt i et tusmørke, der farlige, irrasjonelle og selvødeleggende krefter kringsetter den, og gang på gang tar overhånd, med millioners lidelse og død til følge. Selv har vi sett for bare to årtier siden, hvordan én enkelt psykopat kunne bygge sin galskap ut til et system og et maktredskap som i flere år behersket hele vår verden. Det kan hende igjen, historien forteller her mer om forbilder og gjentakelser, enn om engangstilfeller. Midt i vår tapre og ofte noe virkelighetsfjerne radikale humanisme sitter med andre ord folk og vet at verdensfreden idag hviler på noe så halsbrekkende farlig som en eksplosiv blanding av tilintetgjørende makt og halvt omtåket ideologisk fornuft. Det er ikke betryggende, for å uttrykke det hensynsfullt.

Om vi kaller det «kald krig» eller skoldhet fred, så er realiteten den samme: Vårt liv, selve det å overleve som enkeltmennesker, nasjoner og menneskehet, er blitt et særlig skjørt og skrøpelig provisorium. Langt de fleste mennesker i verden idag føler seg knust i et uløselig dilemma: De avviser nærmest betingelsesløst krigen, ut fra den vel begrunnede mistanke om at krig = total krig = atomkrig = almen undergang. Og de avviser likeledes en ensidig avrustning, som etter all historisk og politisk erfaring betyr underkastelse under en livsform som medfører døden for det meste og viktigste av det som for oss gjør livet verd å leve.

Slik lever vi, sprengt mellom to umuligheter. I en aldri avbrutt politisk katastrofetrusel som akutt og avslørende stiller ut det ulevelige ved vår moderne livsoppfatning. Samtlige atom-makter i verden er gamle kristne folk under avkristning. Snart er de alene med sin teknikk — deres politikk beveger seg stadig mer i et etisk vacuum. Huset er feiet og rent — og ganske tomt, vidtåpent for de syv demoner verre enn den første.

Vi sitter og ser på Johan Galtungs overbevisende tall. Det er intelligent tenkt og fremstilt, det taler til fornuften. Men hva med visdommen — det veldige freds-potensiell i menneskers evne til tro og håp og kjærlighet? Har vi en eneste sjanse, dersom vi ikke makter å aktivisere det?

«Vi må alle innse,» sa Albert Einstein i 1950, «at vel har vi seiret over vår fiende, men vi er ikke i stand til å befri oss selv fra krigsmentaliteten. Det er umulig å skape fred, dersom hvert skritt vi tar, skjer med tanke på det kommende sammenstøt». Han visste noe om det sammenstøtet som går forut for krigen: Sammenstøtet mellom fornuft og mentalitet.

I sin rundskrivelse «Fred på jorden» understreker *Johannes XXIII* den absolutte nødvendighet av «en alt-



Fornuften er nemlig ikke nok. Nå er det ikke akkurat katolsk å nedvurdere fornuften. Men den erfaring som vårt eget slektledd har fått banket inn med tårer, blod og svette, den har jo Kirken alltid sittet inne med,

omfattende nedrustning som også når sjelene: Man må i enighet og oppriktighet bemøye seg på å fjerne frykten og krigspsykosen; for den sanne fred kan bare bygges i gjensidig tillit».

(Forts. n. side)

IRRITERENDE, SJARME

ET UROMANTISK BLIKK PÅ «



Fra dødsdømt frihetskjemper til republikken Eire's president: Den gåtefulle, steile og utholdende Eamon de Valera — her knipset i et uvanlig muntert øyeblikk.

IRLAND — DET UKJENTE

Vi har lenge vært på utkikk etter en intelligent, nyanisert artikkel om Irland. Øy-republikken hører til de «mytiske» nasjoner, som Israel og Polen: Land der nasjonalfølelsen gjennom århundrers forfølgelse eller undertrykkelse har måttet hvile på en idé, eller likefrem en profeti, snarere enn på synlige grenser og egen suverenitet, og der en blanding av blodige ofre og høystemt poesi inngår i selve livsfølelsen.

I forrige uke besøkte den irske utenriksminister Frank Aiken Norge, og knyttet hjertelige kontakter. Det var nyttig og nødvendig:

Vi nordmenn er ikke, og har aldri kunnet være saklige og rettferdige overfor irerne, enda det er et folk som ikke er oss fjernt, hverken hva avstand eller skjebne angår. Som en av Europas mest engelsk-vennlige nasjoner, har vi norske tradisjonelt sett det irske problem gjennom britiske briller, og vår bastante, wimotsagte protestantisme har heller bidratt til å gjøre oss nokså ufølsomme eller uinteresserte overfor irernes heroiske troskap mot den katolske tro. Også den politiske undertrykkelse av Irland, med masse-mord, utsultning og terror fra Cromwell helt frem til den første verdenskrig, har vi tatt med stor overbærenhet og sinnsro, enda det trolig er dystre enn noe kapittel i den britiske imperialismes historie.

En idag nesten glemt unntagelse: I 1920, mens irerne sto midt i sin frihetskamps ville slutfase og bombene smalt i Dublin, utga Carl Joachim Hambro en upartisk og derfor upopulær og illesett bok om blodige britiske blunders i det uregjerlige landet — «Irske streiftog og studier».

Få av de mange norske Englands-reisende idag drar videre til Irland, enda så nær det er. De som gjør det,

Det er idealt tenkt og sagt, men ut fra et embede som nettopp forvalter og synliggjør ideale verdier. Og pave Johannes føyer til: «Vi mener at dette målet kan nås». I det 20. århundre må det være en umistelig, nødvendig del av selve den kristne tro.

HRM.

hvis de er av den skrivende sorten, sender gjerne hjem enten forargede snøft over at Irland er et puritansk, klerikalt, tilbakeleggende land, eller meget romantiske jubelskrik fra et stemningsfullt paradys. Denne artikkelen er ingen av delene. Den er skrevet av en kjent liberal irsk katolikk, Patrick O'Donovan, som er medarbeider i London-ukeavisen «The Observer» — under oversettelsen har vi forkortet og tilrettelagt artikkelen noe. Hans betraktninger synes vi forener, på en lykkelig måte, klar-synt selvkritikk og usentimental kjærlighet til et land som steilt og selvstendig går sin egen vei, i den europeiske folkefamilie. Det er ingen uinteressant vei.

Irland er en av de ledende katolske nasjoner i verden. Det skal vanskelig kunne unnsnippe noens oppmerksomhet — gjennom den veldige emigrasjon fra et fattig land har særlig all engel-saksisk katolisisme, så vel i England og Skottland som i USA, fått et sterkt irsk innslag og preg. Det har ikke bare vært til det gode — O'Donovan antyder i sin artikkel hvorfor — men det forteller noe om spirekraften i irsk katolisisme, selv når den rykkes brutalt opp med jorden og omplantes i en helt fremmed jord.

En ny oppfatning av Irland er i ferd med å gjøre seg gjeldende ute i verden. For en stor del kommer dette av den sunne fornuft og upartiskhet som den irske FN-delegasjonen legger for dagen, og landets innsats med FN-styrker i Kongo. Det nye synet kommer til uttrykk i en jevn strøm av historiske og sosiologiske bøker om øyriket og dets folk, verker som er fri for den tykke sentimentalitet en altfor ofte fant i slike studier. Det har også dannet seg hos den stadig større bølge av turister som simpelthen fant sin idealferie bare ved å reise over St. George-kanalen. Og i full blomst sprang det nye synet på Irland ut, da president Kennedy ifjor i festlig og elskelig triumf, besøkte det sted som hans forfedre engang var tvunget til å forlate.

Omsider er også engelskmennene i stand til å se nøkternt på Irland uten å føle seg brydd ved fortiden. Og mer og mer synes de å like hva de ser. Irland er nemlig ikke lenger «Englands bakgård». Nå da det er selvstendig, ser alle klart det som alltid har vært sannheten om Irland: At det ikke er en av «de britiske øyer», men et helt annet og forskjellig land. Egentlig er det ett av de underligste og mest vilt originale land i Europa, skilt fra nettopp England ved en utholdelig historie, et helt annet register av åndelige verdier, en annen livsform, andre målsettinger og en helt annen flokk helter, forbilder og helgener. Det ser anderledes ut. Det lukter anderledes. Det lyder så avgjort anderledes at det er en fryd. Det er et dypt sivilisert land, men med en annen sivilisasjon.

IRSK KJÆRLIGHET OG IRSK HAT

Hittil har det nesten vært umulig, ganske særlig fra London, å se på Irland med et kjølig bedømmende øye. Der var for mye historie i veien — ens personlige erfaring, fordommer, hat eller kjærlighet stengte for blik-

ENDE IRLAND

RØNNE ØY»

ket. For en brite var det mer enn vanskelig å skrive om Irland som han kunne skrive om Portugal eller Skandinavia — utenfra. Irland skrev han om med en blanding av skyldfølelse og sviktende forståelse. Først nå er tingene så pass på avstand at han kan legge bort den «beskyttende» tonen og stryke alt det romantiske «firkløveriet» (det grønne firkløveret er irlernes verdenskjente symbol!). Landet er nå selvstendig, har sin egenart, og som alle andre land: Sine feil.

Irland har imidlertid hatt sin veldige rolle i historien, og det mest fengslende ved irlerne er deres måte å spille den rollen på. Det var den første moderne britiske koloni som vant friheten, og dets kamp ble mønster og forbilde for så mange andre på den harde veien som ingen vet hvor fører hen. Det indiske kongresspartiets ledere studerte grundig Irlands historie. Irland var mønsteret — et frykteligere mønster enn noen av efterlignerne. For det var en frihetskamp som varte 400 år lenger enn noen av de andre. Fremfor alt ble den et forbilde i den voldsomme og spredte guerilja, som aldri kan beseire en okkupasjonsmakt, men som kan vekke dens søvnige samvittighet. Eller få den til å gjøre opp okkupasjonens taps- og vinningskonto — hvilket er nøyaktig hva Lloyd George gjorde overfor Irland: Alt i alt lønte det seg ikke.

Men selv da Lloyd George i 1922 ga Irland Frihets-traktaten, gikk han inn i en tradisjon som gjør landet ulikt alle andre — et land for hvilket Mater Dolorosa er den egentlige skytshelgen. For som alt annet Irland har opplevd, var traktaten et usalig kompromiss. Intet som er blitt gjort overfor Irland har vært helt og uforbeholdent godt. Friheten kom bare som en motvillig innrømmelse, og var lemlestet fra starten. I hele Irlands nyere historie er det visst bare den amerikanske presidentens besøk som er uten plett og lyte — en tvers igjen- nom glad begivenhet, som altså også skulle få sin skygge, ved mordet som fulgte.

Tynget under en slik historie — minst like tragisk som Polens — og med sin kolonialistiske og ydmykende

President Kennedys besøk i gamlelandet og hjembygden ifjor frydet irlernes hjerter: Han legemliggjorde så mange av deres drømmer og håp.



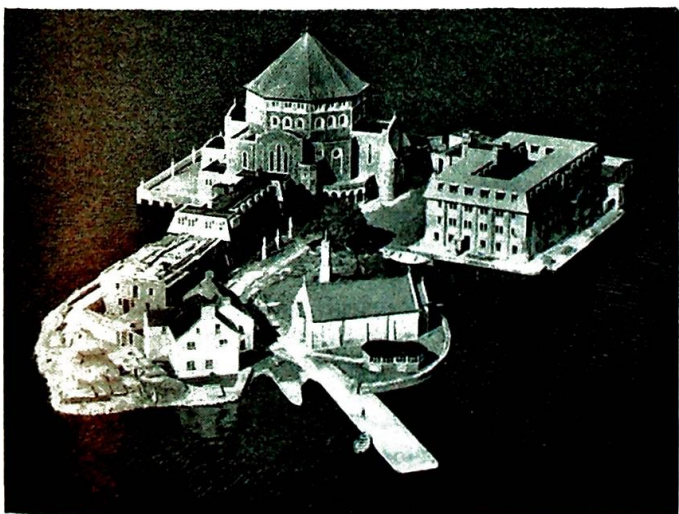
bakgrunn, ville Irland ikke kunne forbause oss, dersom landet gjorde et nevrotisk inntrykk. Et slikt folk skulle vel egentlig virke rotløst, aggressivt, misfornøyd med sine naboland, ute av stand til selvkritikk, preget av underlegenhetsfølelse og skryt. Der er flere dusin folk i verden som fremviser disse typiske trekk. Men Irland har knapt et eneste av dem.

ET NYTT IRLAND

Det som er grodd frem av myrderiene og den langsomme sultedøden, av henrettelsene og hevndrapene, av de hatefulle sangene og av bønnene over altfor mange døde, er ett av Europas mildeste og elskeligste land. Det er heller sjelden at revolusjonære, midt i sitt raseri, har noen klar forestilling om det samfunnet de ønsker å skape med sin omveltning. Det gjelder ganske særlig for nasjonale revolusjoner. Og få av de irske revolusjonære ville vel ha kunnet forestille seg akkurat dagens Irland som det mål de kjempet for. Men frembringer det slike steder som Irland, da er det en grunn — visstnok den eneste — til å godta samfunnsomveltninger gjennomført ved vold.

Det Irland som er vokst frem er hverken det mest foretaksomme eller det mest spenningsfylte land i Europa — langt der i fra. Det er snarere en grunnsolid liten borgerlig republikk, som varmt hylder ganske umoderne middelstands-dyder. Det er et ytterst «respektabelt» og velanstendig lite samfunn. Det er mulig at irlernes privatliv hører til de mest konvensjonelle og upåklagelig rettskafne livsformer i verden. Det intense intellektuelle liv, som i en halv menneskealder gjorde Irlands revolusjon til noe av et under i verdens øyne, er gått i stå. Det har vendt seg innover, og viser lite tålsomhet for nye tanker, i et land som er godt å leve i — hyggelig, oversiktlig, passe stort. Murene, som enda har kulehuller til minne om dem som lot livet, cellene hvor frihetskjemperne ble tæret bort — alt dette passer likesom ikke helt inn lenger. Men som sagt: Det var jo dit revolusjoner burde føre en. Irland er blitt godt å leve i og fengslende å besøke. Og det har valgt sin vei uten å la seg friste av det 20. århundres typiske vulgariteter. Irland har maktet denne triumf: Å bli anderledes.

Denne «forskjell» er ikke aggressiv. Israel, for eksempel, holder levende sin halv-militære revolusjonære dynamikk. Men Israel lever uavlatelig under utslettelsens trusel. Det har gjenskapet det hebraiske språk til et lev-



Irland ble kristnet alt i det 4. århundre. Tallrike kirker og klostre og valfartssteder vitner om det. Dette er Lough Derg, der Irlands apostel — St. Patrick skal ha forkynt.

ende og praktisk meddelelsesmiddel. Irland har ikke noen slik dynamikk. Dets gamle revolusjons-kjempere må endog sies å være skuffede menn. Mens israelerne stadig er seg bevisst lykken ved å være borgere av et land som Israel, og godtar nødvendigheten av å ofre og kjempe videre for å overleve som nasjon, er stillingen i Irland noe helt annet. Ierne har noe enda verdifullere: De er blitt en voksen, utviklet og likevektig nasjon, med en profil like karakteristisk og kraftig som hos enhver annen nasjon i verden. Men hvordan beskrive en nasjons særpreg?

Der er fremdeles en god del harme i det. Noe annet ville være umulig, med den historien de har bak seg. Og ingen steder, selv ikke i Rom, henger historien så tungt og nærværende over menneskenes hoder. Der er en særlig, mild melankoli over Irland, en slags bevissthet om dødens faktum som holder en den helt frie og likeglade livsholdning fra livet.

UTVANDREREN OG GAMLELANDET

Det frykteligste ved Irlands historie er at disse redsler ble begått av hederlige menn. Den britiske regjerings ministre for Irland og byråkratene i Whitehall, som skrev sine rapporter og utstedte kalde ordrer, var slett ikke blodtørstige tyranner. Der var ikke en eneste bølge blandt dem. De ligger alle vel begravet i engelske kirkegårder og minnelunder, og lukket sine øyne i bevisstheten om å ha ydet sitt beste. Hele den mistrøstige, blodige affæren var en eneste kjempemessig misforståelse, like unødvendig og unngåelig som Konstantinopels fall. Men harmen over dette er nå kommet under rimelig kontroll. Der er ikke lenger noe hatkompleks i dagens Irland.

Legger en an på det, kan en visst ennå snuble over gamle folk som, rent som om det var et rituale, ytrer ordene «God damn her!» hver gang de hører Englands navn. De er få, og de har det ikke godt. En kan møte studenter med ferske, uferdige ansikter som vil sverge på at en gammel irsk folketone er skjønnere enn noe Mozart greide å skrive. Og en kan høre prester tordne mot det moralske forfallet som følger turistenes pund-sedler. Men hat er en sjeldenhet.

Hva en derimot finner, er en bevisst avvisning av brite-nes verdi-skala. Og det merker en sterkest og mest smertelig hos Irlands utallige emigranter. Den utvandrede irer står nemlig overfor to muligheter. Enten kan han glemme sin opprinnelse, føye seg inn i sitt nye miljø og gå under i det engelske, amerikanske eller australske livsmønsteret — hvilket er vanskelig når en er belempret med et navn som mitt. Eller han kan overdrive den andre veien, trekke frem all uretten, gå inn under sin rases elendighet og hverken glemme eller tilgi noe som helst.

Alle som har søkt å beskrive Irland vet at disse utenlands-irerne er farligere. Hva en så skriver om landet, om en ikke entydig priser det som helters og helgeners land, gjør at en får brevener hvis uttrykk kunne bringe taket ned over ens arme hode. Det er mennesker som er irske på en annen måte enn hjemme-irerne selv. De har mistet selvstendighetens verdighet. De lider under sin indre splittelse: De elsker og lengter etter et teoretisk, idealt Irland — men lever på utlandets høyere lønninger.

Sinnbildet av Irland er nemlig nesten like maktfullt som jødedommens. Selv for et ganske enkelt menneske kan vekten av Irlands historie virke nesten knusende. Og følelsen av å ha sveket hjemlandet gjennom utvandring, søkes fortrent ved en slags forvokset patriotisme som intet annet land krever av sine borgere. Dette kan føre

Et norsk innlegg for irednes sak



I 1920 utga C. J. Hambro artikkelsamlingen «Irske streiftog og studier», en spennende, kunnskapsrik og forståelsesfull bok om Irlands egenart, historie og frihetskamp. Her siterer han blandt annet dikteren *George Meredith*, som et steds kommer med følgende irriterte utbrudd mot britene, over deres behandling av Irland:

«Lag lover! Du kan holde det irske Vesuv nede, men skal du bli avholdt, må der være en bitte liten smule å beundre ved deg. Du kan være så selvtilfreds at du ikke trenger noe ideal; han som er spent i åk med deg trenger det — det er hans særegne form for styrke, at han trenger et ideal for å kunne utfolde seg».

til ren vantrivsel og til en ødeleggende selvmedlidenhet, som ireden stiller klagen ut for alle i baren, over sitt øl. Men Irland, slik som det faktisk fremtrer idag, gir ikke lenger noen som helst grunn til denslags obligatoriske klagesanger.

For Irland greier seg fint. Republikken har en befolkning på bare tre millioner, så hjemmemarkedet er lite — en må satse på eksport. Men den irske økonomi er, med sine 4 pst. fremgang pr. år, sunn og kraftig. Ierne kommer fra fattigdommen, ja nøden — europeisk historie kjenner knapt noen verre, så langt opp i moderne tid. Og fremdeles er ikke Irland rikt. Det vil det aldri bli, på denne siden av et mirakel. Men en slags stillfarende fremgang er i ferd med å trenge inn i befolkningens bredde — de unge kan realistisk ta sikte på både bil, TV og gode klær. Endelig blir sødmen i det irske livet noe iredne selv får del i — ikke bare et sjeldent privilegium for noen få rike og fremmede.

I politikken: Lite forandringer. Partigrensene er fremdeles bestemt av hvilke standpunkter de tok i frihetskampens dager. Der er kanskje for mye kynisme i irsk politikk, for mye skepsis for et helt sunt demokrati. Men det fungerer da, uventet godt og effektivt. Kritikken — inntil kynisme — er i det hele tatt det uventede trekk ved iredne. Den omfatter hele det naturlig menneskelige, og røber adskillig sunnhet. Ingen våger å behandle Irland så kritisk som iredne selv. De har ingen helter i samtiden, og få av fortidens store er hevet over deres kritikk. Og de vet utmerket godt selv, hva som er i veien med deres republikk.

IRLAND — DET TROFASTE

Iernes troskap overfor sin kirke er ett av de virkelige tapre innslag i verdenshistorien. Og selv Kirken har hos dem sitt tydelige særpreg. Den er snarere streng og ref-

VÅR PRIMSTAV

SOMMERMÅL, 14. april. I kirkeåret er dette festen for Justinus martyr, samt for de to romerske martyrbrødrene Tiburtius og Valerianus (+ 229).



I bondens år var det dagen da alle melkekjørel skulle gjøres rene. Den som skulle gjete, måtte ikke smake kjøttmat — slik, trodde de, fikk ikke udyr noen makt over buskapen. Merket forestiller et tre — det antyder (noe optimistisk!) at her begynner sommeren. Datoen er da også den første på primstavens sommerside.

MAGNUSMESSE, 16. april. Magnus Orkneyjarl, som var æret som helgen i det gamle Norgesveldet, var sønn av Erlend jarl, og fikk halve riket av kong Eystein, sammen med Håkon Pålsson, hans søskenbarn. Men Magnus ble fanget av Håkon og drept på hans bud, år 1115. Der skjedde jertegn ved Magnus' grav, og folk begynte å valfarte dit. Hans søstersønn Ragnvald jarl Kolsson lot bygge Magnus-katedralen i Kirkjuvåg (Kirkwall) til hans ære.



Merket er på forskjellige primstaver pil og øks, som er blitt til en hakke — da skulle en begynne å grave i jorden om våren.

FOR PRESTE- OG ORDENSKALL

Kirken trenger prester og ordensfolk — flere av dem. Oppgavene er overveldende, verden over, og en kan forstå at formålet veier særlig tungt i Den hellige Fars hyrde-omsorg. Den 27. januar i år henvendte pave Paul VI seg til Religions-Kongregasjonen og til Kongregasjonen for Seminarer og Universiteter og meddelte dem sin beslutning om å innføre en årlig bønnedag for prester og ordenskall, som skal samle hele verdenskirken og omfatte såvel kall til prestestanden som kall til aktive og kontemplative ordenssamfunn.

sende enn mild, og den er blandt de eldste og de mest forfulgte i hele kristenheten. Hva ingen kan si om den, er at den befinner seg i fortroppen for de store forandringer som nå til dags skjer i den katolske kirke. På Vatikankonsilet har den spilt en heller beskjeden rolle, og er nærmest på siden av tidens mentalitet. Sitt legfolk behandler den som barn — av messeliturgen gir den dem lite annet enn det tørre skjelett; gudstjenestelig skjønnhet og prakt er nesten ukjent i det katolske Irland.

Det er nemlig et «katolsk land» med en meget innflytelsesrik kirke. Men det kjenner også en følbare antiklerikalisme, — ingen steder er den forøvrig sterkere enn i de yngre årsklasser av den lavere geistlighet. For engelske (eller nordiske) katolikker, som er vant til den mer bevisst vakre og verdige liturgi som preger en mindretalls-kirke, kan gudstjenestene i irske kirker virke nesten sjokkerende. Noen ganger fremtrer den nærmest som en slags «liturgi på samleband».

Men tilbake står jo det overveldende inntrykk av et trofast folk, og Gud alene må vite hvordan de maktet å beholde sin tro. Deres troskap er — alle klisjeer til tross — uten romantikk. De gjenreiser ikke sine gamle helligdommer, de «restaurerer» ikke. De nøyer seg med den nakne virkelighet de opplever gjennom en mumlet

Bønnedagen i år er henlagt til 12. april — det vil si til 2. søndag etter påske.

Oslo Katolske Bispedømme har sendt presteskapet den følgende bønn som da vil inngå i gudstjenestene, og som vi synes uttrykker et så livsviktig Kirkens anliggende, at vi håper den også kan finne en plass i alle de troendes hverdagslige andaktsliv.

☆

«Fra dypet roper vi til deg, Herre, Herre hør vår røst.» Ditt ord til disiplene:

«Høsten er stor, men arbeiderne få,
be derfor høstens herre
at han sender arbeidere til sin høst,»

gjør oss tillitsfulle i vår bønn.

Se bort fra våre hjerters kulde, fra likegyldigheten i vårt sinn, fra all svik mot din lov. Bøy deg i din godhet over vår forvillede verden, ha medynk med dens åndelige nød. Lett åket for de mange prester, brødre og søstre som har båret dagens byrde: send nye krefter og villige hender til din vingård. Berør de unges sinn med din nåde. Kall dem til kamp for ditt rikes fremgang. La en særlig appell gjelde ungdom hvis evner gjør dem skikket til et liv vigslet til ditt verk i din Kirke, — som er villig til å gi seg din hellige vilje i vold, uten å ense hva kallet vil koste. Gi dem evangeliets sanne ånd, apostolatets krevende ansvarsfølelse. Gjør dem til hellige, uredde prester, brødre og søstre, hver på den plass du i din visdom vil gi dem på Kirkens mangfoldige arbeidsfelt. Gi at ved deres bønn, offer og kjærlige innsats Kirkens liv blir fornyet, ubrukte krefter blir utløst, og en ny ånd vil herske og verden få bevis på ditt nærvær, innsikt om livets mening og et mål å se frem til. Amen.

stille messe i en av det 19. århundres fæle slumkapeller. Og etter en stund begynner en å beundre denne sort troskap mer enn all den gode smak og fine lærdom som har gjort Kirken så skjønn i England.

Dette er et land som er helt anderledes, et land hvis største bedrift det er å ha overlevet. Uten å være et reservat eller et «folkemuseum» har det på en eller annen måte greidd å holde seg alle vårt århundres markskrikerske smakløsheter og vulgariteter fra livet. Irland kan få en til å le av glede over at det eksisterer, samtidig som en gråter over dets fortid.

Det er et land hvor kelneren i et landsens hotell vil spørre en hva en ønsker å spise til middag, og når det passer en å spise den. Og hvor en landsbyprest vil kjøre en rundt i sin bil til alle de vakre stedene i hans sogn, hvilket helt naturlig innbefatter kirkegården. I dette Irland blir nysgjerrigheten fort til en meget menneskelig form for høflighet — folk vil vite alt om en, bare fordi en er et medmenneske.

Irland er kort sagt et land som bare et simpelt menneske vil kunne forakte. For her er godheten og gjestfriheten fremdeles den normale livsholdning — hvilket kanskje gjør det til Europas elskeligste land idag.

Om tro og tvil

TRE LUTHERSKE TEOLOGERS SVAR PÅ PROBLEMET

Mange kristne har gjennom tidene henvendt seg til «tvi-lerne». Det er ikke så lett, og kan skje på mange slags premisser. Pater Raulin vurderer i denne artikkelen tre nye bøker om tvilens problem, av norske, lutherske teologer.



Den plikt som påligger de troende kristne, å ta den moderne tids tvil alvorlig og ikke bare svare med Tre Lutherske Teologers Svar det gjengse religiøse sprog, er blitt aktualisert i en rekke land ved biskop John A. T. Robinsons bok «Honest to God». Nå foreligger boken i norsk oversettelse og det er all grunn til å tro at den også her på berget vil sette sinnene i bevegelse. I virkeligheten er den nok ikke så oppsiktsvekkende som opplagstallene skulle antyde, og en av grunnene til at den er blitt så omdebattert må være at den er skrevet av en biskop: Så meget vekt tillegges man tydeligvis enda det biskopelige embede, selv i den protestantiske verden! Dessuten er den skrevet med britisk sjarme, humor og menneskelighet, og dermed finner den veien til lesere som overlater til noen få spesialister å beskjefte seg med betydeligere tyske drøftelser av problemet.

Mens vi venter på den norske debatten om «Honest to God», sitter vi med tre norske bøker fra siste bokhøst, som hver på sin måte beskjefteger seg med lignende problemer. Alle tre stammer fra prester i Den norske kirke, og alle tre har det samme ærend: Å rekke en tvilende samtid en hjelpende hånd. På Forlaget Land og Kirke har pastor Egon Leer Salvesen utgitt en bok med den litt aggressive tittel «Duell med tvilen». Lutherstiftelsen bidrar med et verk av sykehusprest Peder Olsen, som heter «Jeg tviler, men vil tro». Dr. Thorleif Boman gir oss dessuten en «Troslære for fritenkere», på Fabritius Forlag.

Det er ikke nøyaktig samme lesekrete de tre forfattere har hatt i tankene. Egon Leer Salvesen har tydeligvis, med omsorg og bekymring, tenkt på den tunge åndelige belastning det blir for ten-åringene, ikke minst gymnasiastene, i løpet av noen få år av sitt liv å bli konfrontert med en rekke forskjellige og innbyrdes motstridende livsoppfatninger. Overgangen fra den «trygge barnetro» virker overveldende, og det er innlysende at mange unge mennesker her mister fotfestet. Det klima de lever i er oftest preget av en etisk monoteisme som bare er en blek utgave av den kristne trosholdning, og det er stor fare for at det store flertall ender i den samme vage uengasjerte holdning. Grunnen dertil synes å være at de aldri har tatt tvilens utfordring opp med tilstrekkelig alvor, muligens fordi en slik kamp virket blasfemisk på dem i første omgang, muligens også fordi ingen har hjul-

pet dem til det. Salvesen har satt seg fore å hjelpe dem, og for å gjøre stoffet lettere anvendelig, utstyrrer han hvert kapittel med en rekke spørsmål som egner seg til samtale og diskusjon i studiekretser.

Om boken er det å si, at dens målsetning er riktig — en slik bok trenger de unge — men at forfatteren tar altfor lett på oppgaven. Såvidt vi kan se, har han ikke tålmodig nok lyttet til den moderne tvils røst. De unge krever nok større stringens i slike spørsmål, og det må en prest bare være glad for. De færreste vil nøye seg med Kants kategoriske imperativ som grunnlag for sin tro på Gud. Og hva skal man si om den flotte måten, med hvilken forfatteren avviser Arne Garborgs forsøk på å sette synoptikerne og Paulus mot hverandre: «Den som våken og uhildet vil studere apostelen Paulus' brev, vil komme til et annet resultat. Skulle vi tenke oss en konkurranse i etisk alvor og moralsk appell mellom Paulus og Garborg, er det neppe tvil om hvem som ville stikke av med seieren!» Der opplyses ikke om forfatteren selv har tenkt å delta i den konkurranse han dermed oppdikter!

Peder Olsens bok virker sterkere og bedre fundert: her er det en dyktig og erfaren sjelesørger som taler til den som egentlig tror, men er sterkt anfektet i sin tro. Peder Olsen har liten føling med den intellektuelle tvil, det er ikke hans sektor. Karakteristisk nok skriver han som innledning til de to små sider han har avsett til dette spørsmål: «Det er noen som mener at deres tvil kommer av en motsetning mellom troen og deres fornuft.» Det hjelper lite dem som kjemper med troens sannhetskrav. Til gjengjeld er det sikkert at mange alvorlige kristne i Norge vil kunne finne hjelp og trøst i denne boken. Innenfor en viss forestillingsverden og for dem som forstår og trives med det tradisjonelle religiøse sprog, blir det gitt mange kloke råd, og det ville være synd om den tiltagende avkristning fratok kristenfolket rett til å få hva det er vant til. De åndelige erfaringer blir jo tryggest meddelt i ord og vendinger, som har bestått sin prøve, og stort sett trosset tidens tann. At hele problematikken også er tradisjonelt protestantisk, med den garanti det gir for et sentralt siktepunkt, og med den sneverhet i synspunktet det også innebærer, vil vel bare merkes av katolikker som står i en annen kristen tradisjon.

Viktigst og lødigst av de tre bøker er dr. Bomans «Troslære for fritenkere». Boman stiller ganske andre krav til behandlingen av emnet enn Salvesen gjør, og på den andre siden er han, mer enn Peder Olsen, oppmerksom på at det moderne menneskes tvil krever andre behandlingsmåter enn dem som kommer til anvendelse overfor de sedvanlige trosanfektelser den lutherske oppbyggelseslitteratur har stelt med i hundreder av år. I utlandet er Thorleif Boman kjent og verdsatt på grunn av sine studier over hebraisk kontra gresk begrepsverden og mentalitet. Det er hans speciale, og det kommer også meget tydelig frem i den omtalte troslære.

En slik spesialisering er et glimrende utgangspunkt for å behandle vårt emne. Å forkynne den kristne sannhet for det moderne menneske er nemlig for en stor del et

oversettelsesspørsmål — ikke fra et sprog til et annet, men fra en mentalitet til en annen. Er man blitt klar over at det kristne budskap en gang tidligere er blitt omsatt fra en kulturkrets til en annen, og at disse to kulturkretser var meget fremmede for hverandre, har man også fattet godt mot når det gjelder vår nedarvede kristendoms forhold til den moderne mentalitet.

Man kan komme til å misbruke oppdagelsen av at gresk mentalitet, den som har preget vår dogmatikk gjennom århundrene, var en helt annen enn Bibelens: Man gjør det hvis man tror at den kristnes plikt er å vende tilbake til den jødiske måte å oppleve verden og religionen på, og å se bort fra den gresk-latinske sivilisasjon. Da ville man simpelthen gå tilbake den vei som Paulus så dristig og så møysommelig har måttet åpne; veien bort fra jødedommen og frem til det universelle. Den mentalitet og den sprogdrakt som de religiøse sannheter var ikledd, både i Det gamle og Det nye testamente, er ikke mer «guddommelige» enn andre: Det er bare et faktum at Gud har benyttet seg av dem, og fra det øyeblikk evangeliet skal forkynnes for hele verden, må det også lære å tale andre sprog. Det vi altså lærer av de motsetninger vi oppdager mellom hebraisk og gresk tankegang er, at det samme kan og bør gjøres om igjen. Det er nettopp den store oppgave som venter vår tids kristendom, eller rettere sagt: Som slett ikke venter, fordi det haster.

Det er meget interessant å følge Thorleif Boman fra kapitel til kapitel. Vi venner oss til å se gamle sannheter

delvis under en ny belysning, hele perspektiver blir her og der annerledes. Vi forstår bedre både styrken og begrensningen i vår vesterlanske mentalitet. Bibelen får i mange henseender en fornyet aktualitet, fordi vi legger bort briller som vi er vant til å bruke.

Nu kan man ikke alltid følge Boman i *alle* hans konklusjoner. Ofte har han en tilbøyelighet til å over-systematisere. Det er særlig følbart i kapitlet om kristendommen og de andre religioner. Her hører vi blant annet at der finnes tre typer religioner: de monoteistiske, de polyteistiske og de panteistisk-mystiske. Kristendommen er da en høyere syntese av disse tre, og innenfor kristendommen møter vi igjen som tendenser de tre store grupper, i og med at den ortodokse kirke heller til den panteistisk-mystiske, den romersk-katolske til den polyteistiske og den protestantiske til den monoteistiske.

Det ser unektelig meget fint ut på papiret, men det er litt for symmetrisk til helt å kunne overbevise. Og Boman, som gjennom hele boken viser en fin økumenisk innstilling, vil vel selv ved nøyere ettertanke innse at dette skjema er mer egnet til å villede enn til å opplyse.

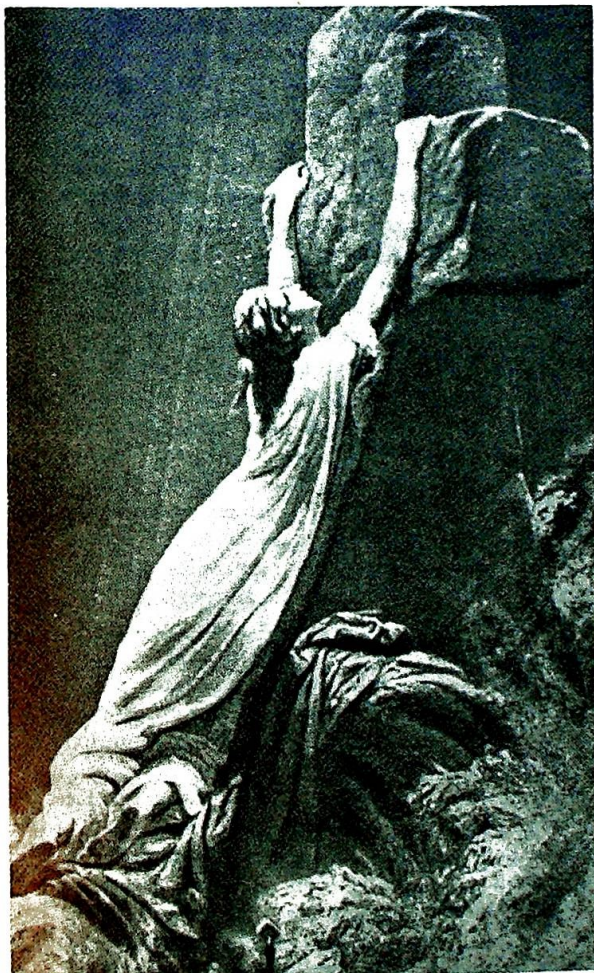
Dogmatisk sett er Boman ikke alltid like heldig, og hans troslære er mer egnet til å rydde opp i en forestillingsverden enn til å undervise i den kristne tro. Hverken hans behandling av treenighetslæren eller av inkarnasjonen kan tilfredsstille, hvis man skal ta hensyn til *hele* det kristne budskap. Han må se bort fra en rekke nytestamentlige vidnesbyrd for helt å eliminere miraklene som en legitimasjon for troen, og han viker ikke tilbake for å gi apostelen Paulus en liten korreks for de altfor svære følger han tillegger Adams fall!

Direkte uheldig er også forfatteren i sitt kapitel, *La oss høre den annen part*. Meningen er å la dem som tok avstand fra Jesus komme til orde. Det er så sin sak å låne dem sin penn, med det minste håp om at det skal kunne virke ekte, men verre er det når de får svar av Johannes, «den disippel som Jesus elsket», og det viser seg at denne disippel delvis forfekter Boman'ske synspunkter — *han* hadde vel ikke lest «Troslære for fri-tankere»?

Den konklusjon man sitter igjen med, når man har lagt Bomans bok — eller et annet verk av samme type — fra seg, er at den moderne verdens tvil ikke møter noe adekvat svar i enkeltpersoners tolkning av kristendommen, selv om de er aldri så sinnrike. Mer enn noensinne må tvilen møte kristendommen i form av en kirke som autentisk forvalter den kristne tradisjon. Det er en kolossal arv verdens kristne har fått. Den har viktige intellektuelle sider, men kan ikke identifiseres med dem, etter som den favner alt som har med mennesket og verden å gjøre. Man kan ikke isolere et problem og behandle det som om det var helheten. Teologene har betydning i samme grad som deres individuelle arbeid, og deres forsker-bidrag blir assimilert av et verdensomspennende samfunn, som med forankring i *hele* den kristne tradisjon gjør det til sitt, forkaster det eller tilpasser det.

Den moderne tvil er en front som bør møtes i hele dens bredde. Som antydnet, er problemet overleveringen, i sin helhet og uskadd, av en åndelig tradisjon som i sine eldste røtter stammer helt fra Abraham, og som nådde sitt høydepunkt allerede for to årtusener siden. Det innebærer en kolossal «oversettelsesprosess», ikke bare til den moderne tekniske verden, men også til fremmede ikke-europeiske kulturer. Det påhviler den enkelte kristne å

(Forts. n. side)



Lutherstiftelsen har gitt Peder Olsens bok dette gammelmodige og villedende omslaget. Er det virkelig så trist og slitsomt å tro?

Av «St. Olav» for 75 år siden

AABEN FORESPØRGSEL

til pastor A. M. Hansen ved Trefoldighedskirken.

Det er fra tilforladelig kilde bleven os meddelt, og fra anden side stadfæstet, at De den 10de ds. i Deres konfirmationsundervisning har sagt til børnene, at katolikkerne *tilbeder* jomfru Maria og derved bebaar *afgudsdyrkelse*. Hr. pastoren bedes nu at erklære, om De har uttalt dette, hvis ikke efter ordenes form, saa dog efter deres indhold.

Ærbødigst Redaktionen.

(«Redaktionen» fikk en skarp salve tilbake, at jo. Vi avstår fra å gjengi den polemikk som fulgte!)

UDENRIGSKE MEDDELELSER

Den paastand at verdensstillingen i Paris ikke vil blive besøgt af gjæster af kongeligt blod, viser sig selvfølgelig at have været et onskabsfuldt opspind; foruden shahen af Persien, har Sandwich-øernes konge Kalakaua, samt Dinah Salufi, konge af Nanu i Senegal, anmeldt sit komme.

Den liberale republik har trods alt bragt Frankrike i spidsen for alle civiliserede nationer. Dens gjæld beløber sig til 35 milliarder franks, dens aarlige byrder 4 milliarder 320 millioner franks, og paa hvert hoved falder 116 franks aarlig skat. Det gjør ingen den efter. Carnot, republikens præsident, gjør nu en rundreise i det nordlige Frankrike, hvorved patriotisk veltalenhed og champagne flyder i strømme.

Der arbeides paa oprettelse af en irsk republik i Amerika, man haaber at faa Nedre-Kalifornien overladt af Mexico.

(Fra annonse-avdelingen:)

LUNGELIDELSER. ASTMA helbredes.

Methoden, som er hurtig og sikker, understøttes af prøvede midler. Efter 4 ugers forløb, indtræder stedse afgjort bedring. Udførlig beskrivelse med frimærker til svar bedes adresseret til:

«HYGEA SANATORIUM», HAMBURG I.

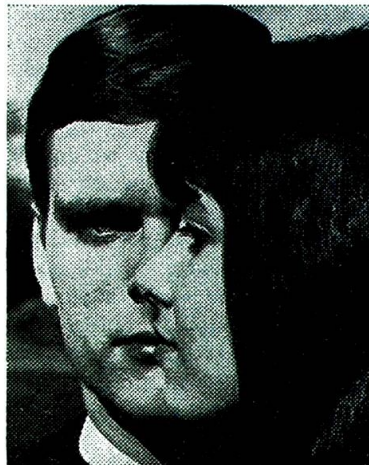
bidra til dette efter mer eller mindre fattig evne, men det er fåfengt for noen å vente et annet resultat av sine anstrengelser enn at det frø som blir sådd, dør i den kristne kirkes fruktbare jord og spirer der som et ukjent korn i Herrens aker. Oppgaven er så stor at den tvinger oss til å se hen til den institusjon som faktisk har fått den betrodde, og som dessuten har fått det løfte at «helvedes porter ikke skal vinne over den». Er man levende opptatt av problemet tro og tvil i vår tid, er det derfor naturlig å følge med særlig spenning det som foregår ved Vatikankonsilet og i forholdet mellom de kristne kirkesamfunn. Det individuelle bidrag som den enkelte kan bringe frem får positiv verdi i samme utstrekning som det oppfattes som en sten båret til verdenskirkenes byggverk, i enhetens tjeneste.

A. Raulin.

Egon Leer Salvesen. *Duell med tvilen. Land og Kirke.* 1963. 90 s. Peder Olsen. *Jeg tviler men vil tro.* Lutherstiftelsen. 1963. 116 s. Thorleif Boman. *Troslære for fritenkere.* Fabritius. Oslo 1963. 229 s.



«DAVID OG LISA»



«Hvert menneske er en ø» sier et gammelt ord. For noen kan ensomheten føre inn i sinnets mørke. «David og Lisa» forteller om to unge menneskers vei ut av mørket — derved får den også sagt oss noe viktig om kjærlighetens makt.

Blant påske-premierene i Oslo finner vi den fremragende amerikanske filmen «David og Lisa» som vi tidligere har efterlyst, omtalt og varmt anbefalt i «St. Olav» (se nr. 2, s. 25 i år).

For så vidt som denne talentfulle *outsider*-filmen er et veltalende krav om forståelse for psykisk syke mennesker, er det interessant å se hva regissøren, Frank Perry, uttaler i et intervju om filmkunsten som budbærer for det viktige han har på hjertet:

«Efter mitt syn er teatret bundet til en form som ble skapt for over 2 000 år siden og som ikke har forandret seg vesentlig siden. Det er begrenset hva man kan be en skuespiller gjøre på scenen. Vesentlig er at han må fremsi en forfatters ord — og bare det er en begrensning. Ta «Hamlet», på hvor mange måter kan man presentere dette drama på en plattform? Film derimot er uten grenser, det er en ny kunstart som rekker uhyre meget lengre både sosialt og artistisk. Store sosiale omveltninger kan forårsakes av filmen fordi alt man trenger for å vise en film hvor som helst i verden er et sterkt lys og projektørlinse. Jeg skulle tro det er mulig å vise film 100 000 steder i verden — et teaterstykke når tusen mennesker pr. dag og på et år blir det en tredjedels million mennesker. Men et år etter at «David og Lisa» var ferdig hadde åtte millioner sett filmen, og tallet blir stadig større.

Jeg tror at hvis det fantes en filmregissør like stor som Shakespeare var stor som forfatter, ville filmen bli et større og mer evigvarende drama enn teaterstykket.

Og hva mer er, i filmen er det regissøren som skaper og som blir hørt. I teatret må alle bøye seg for forfatterens ord — men regissøren er viktigere i en film enn hvilken som helst person i et teaterstykke».

I hovedrollene i «David og Lisa» finner vi Keir Dullea (som David) og Janet Margolin (som Lisa) — og filmen er helt og holdent produsert av en gruppe amatører. Handlingen bygger på en kasus fra et hjem for sinnslidende i USA, og filmen handler om en gutt med tvangsnevroser og en pike med schizofreni, som vinner over sin sykdom fordi deres kjærlighet er sterkere enn oppløsningen i deres sinn.

En uforglemmelig film!

BLIKK på TIDEN



IKKE MER INNVIKLET

■ Middagsavisen bruker hele tre av sine dyrebare første-side-spalter for å få bredde i overskriften, som — atter en gang — skal slå fast at kristne mennesker «går imot seksual-undervisningen». Nå kjenner vi ikke til en eneste ansvarlig, representativ kristen instans som er «imot seksual-undervisningen» som sådan. Tvert om er der fra nettopp kristent hold lagt ned adskillig arbeide, litterært og annet, på å fremme seksual-undervisning såvel i hjem som i skole. Hva er det for noen fordommende skillelinjer og forenklinger som her skal hamres fast i den radikale presse?

Vi synes det er å anstille seg enfoldigere enn en vel er, når en underslår at uroen om seksual-pedagogikken i de nordiske land for tiden har helt andre grunner. I sin kjerne er saken for klar og enkel til å kunne misforståes: Kristne mennesker forlanger at deres barn og ungdom får en seksualundervisning som stemmer overens med deres livssyn og overbevisning — også gjennom skoler som i hvert fall inntil videre er uttrykkelig lovforpliktet på den kristne etikk. De har en sterk og begrunnet bevissthet om at oppfatningen av seksuallivet er noe avgjørende i hele personlighetsutviklingen og umulig kan reduseres til innsikt i den rent fysisk-psykologiske side ved saken. Og eftersom der — åpent eller kamuflert — nødvendigvis kommer etikk og menneskeoppfatning med i undervisningen, fremmer de et legitimt og forståelig krav om at denne etikk, denne menneskeoppfatning, skal harmoniseres inn i den kristne oppdragelses helhet. Mer innviklet er det ikke — det vet en jo ved ettertanke svært godt i både den ene og den andre redaksjon, om en aldri så mye skjærer tenner ved det.

Fantasiløst er det også å ubegripelig-gjøre det kristne standpunktet her, ut fra en vedtatt karikatur av den kristne oppdragelse og seksual-etikk som livsfjendtlig eller virkelighetsfjern. Der bør hos kristne mennesker i dag, dersom de overhodet har øyne i hodet og sans for sine omgivelser, herske adskillig sunn og berettiget selvfølelse på den kristne morals vegne. Vi ser ikke annet enn at den levendegjør, hos både de unge og de modne mennesker som den preger, uerstattelige menneskelige verdier og egenskaper som meget ofte er under åpenbar avvikling der hvor den kristne arv svikter. For troens menneske er Guds ord og lov forpliktende i disse livsviktige forhold. Hvilket unektelig gjør sosiologiske og statistiske undersøkelser over usedelighetens angivelige utbredelse i samfunn under avkristning til litteratur med bare relativ interesse og minimal autoritet. Men også kristne mennesker har jo synsvevnen i behold. Og kristendommens kritikere kunne visst vise litt større fantasi for, at alminnelig gangsyn kanskje er tilstrekkelig for ikke å føle seg overbevist, enn si imponert, av de alternativer til den kristne kjønns- og ekteskapsmoral som våre avkristnede miljøer og instanser legger frem til beskuelse og vurdering.

PÅSKE I NORGE

■ Påsken - den kristne kirkes hoved-høytid - ligger igjen bak oss. At den i vårt land samtidig er blitt vinterens hårdt tiltrengte fjell-ferie er en usalig kombinasjon som Kirken visst gjorde klokt i å få oppløst for nær sagt enhver pris — dens høytider bør ikke så ganske unødig fremtre som et alternativ

til sol og lys på ettervinteren, i et land med vårt tunge klima. Da får en, år etter år, den samme hypnotiserende *build-up*, nemlig at ordet «påske» har som umiddelbare assosiasjoner:

Meteorologiske institutts værutsikter

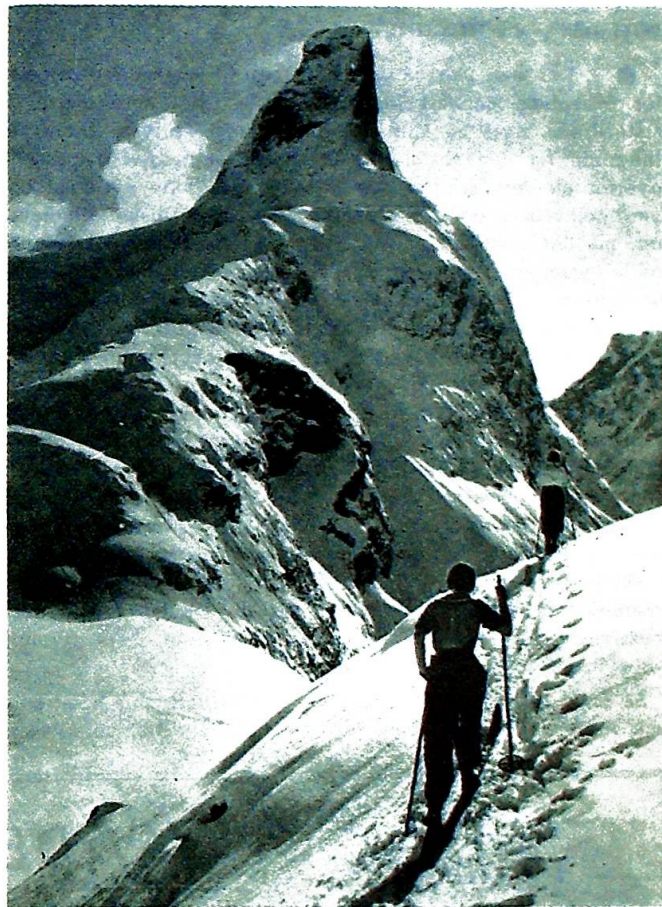
Snemengden

Forlagenes utgivelse av kriminal-litteratur

NSB's løfter om skippertak i transporten

og, som selve bekreftelsen av at dette er alminnelig anerkjent norsk livsstil: Kongefamiliens avreise til skiterrengene i Sikilsdalen. I «Verdens Gang» (20. mars) er tre tilfeldige forbi-spaserende blitt stilt overfor et så vidt presist og oversiktlig spørsmål som: «Har De noen spesielle påsketradisjoner?» Vel er ikke tre personer noen statistisk størrelse. Men i de tre svarene, fra voksne mennesker som presumptivt har gått gjennom i hvert fall skolens religionsundervisning (kanskje også konfirmasjon?), sporer en ikke de minste rester av følelse for hva

(Forts. n. side)



Pastor d'Auchamps Romreiser 1964.

13—31/7 Rom—Assisi, 19 dage d.kr. 1000.

Denne Rejse ledes af pastor dr. Vranken, Haugesund.

7—25/9 Rom—Assisi, 19 dage d.kr. 1000.

Rejserne udgaar fra København (eller Sønderjylland).

Program og oplysninger:

Revisor E. SCHWARTZ, Farimagsgade 18, Kbh. Ø.

påskan egentlig er. Fellesnevneren for de tre er solskinn, to av dem er enig om egg og kyllinger, to andre om hyttelivets gleder. Akkja.

To gledesmomenter: For det første at alle disse talløse skiløpende døpte, som øyensynlig ikke ser noen viktig og forpliktende sammenheng mellom sin dåp og kirkens påskefeiring, i det minste i år har fått i overmål den sunnhet og utfoldelse som en solrik norsk påskeferie kan gi. For det annet at de behjertede og realistiske menneskene som arrangerer den kristne Påskefestuken i Oslo, fra år til år synes å få både fastere grep på sine arrangementer og større tilslutning til dem. Også i radio og TV har de kristne innslag i påskeprogrammene tildels vitnet om sans for kvalitet — ikke minst merket vi oss et TV-program over gamle påskesalmer fra Norsk Folkemuseums kirkeavdeling på Bygdøy, der bilde, tone og tekst inngikk en fin legering og ble et verdig vitnesbyrd om kristen arv her i landet.

INTET LÆRT — INTET GLEMT

■ Der har vært alskillegelige tilløp til gryende begripelse for friskolens menneskelige og demokratiske berettigelse de siste årene, også på hold der uviljen mot «private tiltak» er inngrodd og den sosiale usikkerheten aggressivt påpasselig overfor alt som «skiller seg ut». Dersom dette av noen har vært tolket som endrede signaler hos våre politiske myndigheter, må der visst tenkes om igjen — i hvert fall dersom det regjeringsorganet skriver på lederplass skal betraktes som normgivende. Tross voksende krav om plass og forståelse for skolealternativene, både fra foreldre og fagfolk, og tross vår regjerings patente bevissthet om samvittighetsgrant å te seg som et mønster når det gjelder respekt for menneskerettighetene, er foreldreretten til å bestemme arten av barnas undervisning ikke så helt selvløst for mange norske demokrater. Det gjelder forøvrig langt inn i de «borgerlige» partiers midte — Norgesmesterskapet i så måte må vi visst tilkjenne en fremstående venstremann og pedagog, som ikke for så lenge siden presterte å forsvare skolemyndighetenes «rett» til å beskytte barnet mot — foreldrene! Det virker ikke som det overhodet er tenkt og skrevet i det 20. århundre, med dets massive og skremmende anskuelsesundervisning i statstyranni for øynene.

Så langt går vel ikke redaktør Reidar Hirsti, som visst står bak lederen «Felles skole» («Arbeiderbladet» 16. mars). Han

polemiserer mot Libertas (som etter vår mening har gjort friskoletanken en bjørnetjeneste ved å innpasse den i næringspolitiske målsetninger mange friskole-folk slett ikke deler), og skriver blant annet:

«Barnesinnene bør ikke være gjenstand for en slik form for konkurranse. Det er nettopp privatskoler som bygger på spesielle åndsretninger som representerer fare for ensretting. Barna bør ikke plasseres i båser etter foreldrenes livssyn. Det betyr mye for «hele vort folkesamfund» at vi har en felles skole for alle barn, uansett foreldrenes innstilling til stridende åndsretninger. Det skaper grunnlag for toleranse.»

Vi tror tvert om at såvel den effektive sosiale utjevning som den dypere kulturelle solidaritet i det norske livsmønsteret gjør at vi har meget å håpe og lite å frykte av mange, innbyrdes konkurrerende og stimulerende skolemuligheter. Så meget mer som vår enhetsskole ikke på noen måte står usårlig i kritikken, og i dag ofte virker søvni og uinspirert i forholdet til sine egne problemer.

For kristne mennesker kommer nok et poeng til. For seg selv og for sine barn må de ha rett til å betrakte den religiøse overbevisning, ikke som «spesiell stridende åndsretning», men som menneskelivets objektive og absolutte verdigrunnlag. Religion betyr nemlig faktisk det. De kan og skal ikke påtvinge andre mennesker denne oppfatning. Men de har rett til å bygge sitt og sinnes liv på den, også når det gjelder oppdragelsen, «innen lovs og ærbarehets grenser». Og i et demokrati skal de ikke ekstra-belastes økonomisk dersom de gjør det.

Og så bør friskolens motstandere omsider lære å se litt lenger enn til sin egen røde nesetipp — det dreier seg jo ikke om noe livsfarlig og uprøvet eksperiment. Danskene har virkeliggjort det med stort hell i menneskealdre. Vi synes — hensynsfullt sagt — at deres toleranse og samfølelse, kulturnivå og åpenhet helt ut kan måle seg med vår egen. Eller rettere sagt — nåvel.

Frater Candidus.



Har «enhetsskolen» gjort oss norske spesielt tolerante?



Negerdikteren James Baldwin er «Onkel Tom»s rake motsetning: Her brenner bitterheten og opprøret hvitt og utilnærmelig. Det må vi forstå og lære noe av.

AV DEN NYE LITTERATUR

Det oppbrukte tålmod

James Baldwin: «Ilden neste gang». Cappelens upopulære skrifter. 67 s.

Mye av det som er skrevet om den sorte rasens kår i de hvites samfunn er uttrykt med en fin blanding av harme og talent. Det gjelder Richard Wright's sinte roman «Native Boy» — det gjelder Alan Paton's medfølende «Gråt mitt elskede land».

Med hensyn til harme, lidenskap og dommedagsprofeti — alt bundet sammen av intelligens og formens begavelse, tar visst allikevel amerikaneren James Baldwin prisen. Ikke minst hos oss, hvor vi overforenkler og generøst «løser» andre samfunns uhyre smertefulle og vanskelige raseproblemer, bør Baldwin, med all sin ensidighet, bli obligatorisk pensum for

ivrige menneskevenner. Her fatter en nemlig kreftskadens omfang, såvel i det sorte som i det hvite sinn. Baldwin's analyser oppblandet med glimt fra en sort amerikaners barndom og oppvekst, er besk lesning, med mange bitre og utilgitte sannheter. Ikke minst leser en, gjennom en og annen urettferdighet fra den tidligere vekkelles-predikanten, viktige ting om det helt utilstrekkelige ved de kristnes kristendom i denne ildprøven.

«Ilden neste gang» er — både hva tittel og innhold angår — en angstfylt advarsel. I sin klarsynte overbevisning om at negrenes frihetsbrev nå måtte tvinges igjennom, slapp Kennedy-regjeringen løs krefter som vel ikke lenger kan bringes til stillstand, og som har satt hele rase-problemet i USA i bevegelse. Ingen ser idag hvor det vil stabilisere seg — for alle parter må vi håpe at der ennå finnes forsoning mulig, for den oppsamlede urett som Baldwin skildrer så blendende.

Harald Sverdrups oversettelse er dessverre ikke alltid helt sikker — det skulle for eksempel undre meg om han ikke på s. 11 taler om «utjamningen» (i seg selv et knøtet ord, uten a-endelse) hvor det dreier seg om «likhetstegn».

R. M.

Om den skjulte Gud

Nicolaus Cusanus: *Om den skjulte Gud. De Deo Abscondito.* Oversettelse og efterord ved Aasmund Brynildsen. Servolibris, Oslo 1963. 64 s.

Hos flere forfattere på 1400-tallet finner vi det latinske uttrykket «*docta ignorantia*», d.v.s. «den lærde uvitenhet». Nicolaus Cusanus' hovedverk «*De Docta Ignorantia*», som han skrev i 1440, sogner derfor til en bredere tidsstrømning som av og til kalles «den negative teologi». Det saklige innholdet av dette er ganske enkelt at vi vet bedre hva Gud ikke er enn hva Hans vesen — i dag ville vi si «eksistensielt» — består av.

Det tjener Aasmund Brynildsen til ære at han prøver å gjøre vår samtids lesere delaktige i en så fengslende skikkelse som Cusanus. Valget falt på en liten, men meningsfylt dialog mellom to motstridende skikkelser — en kristen og en hedning — som samtaler om Gud. Forestillinger om den «skjulte Gud» møter vi i en sammenhengende rekke fra det Gamle Testamente, for eksempel hos Esaias: *Vere tu es Rex absconditus, Deus Israel.* Hos Cusanus finner vi den karakteristiske blanding av filosofi og teologi som går opp i den mystiske holdning. Men det er av stor viktighet å få understreket at ikke *alt* hos Nicolaus Cusanus smelter sammen med det mystiske lys. Brynildsens etterord vitner om hvor omsorgsfullt han har fordypet seg i enkelte store verker av Cusanus-litteraturen, f. eks. Vansteenberges «*Le Cardinal Nicolas de Cues*» (Paris 1920) og Maurice de Gandillacs verk (Düsseldorf 1953). Ypperlig har han i sitt selvskrevene essay forklart sammenhengen mellom de matematiske sannheter, som «transcenderer» i «noget ubetinget, absolutt, i seg selv bestående, ut av seg selv virkende».

Men jeg beklager dypt å måtte si at oversettelsen ikke er god. Brynildsen er ikke fortrolig med den latinske syntaks, ofte farer han fritt i vei og med den aller største velvilje kan man vanskelig påstå at han overalt holder seg strengt nok til den latinske teksten. «*Ex diversitate operationum et figurarum*» er ikke like med «forskjellen i virkemåte og fremtoning». På side 8 er «*prins et post*», som hører sammen, bare vagt omskrevet (og enda til uriktig) — oversettelsen mister her originalens presisjon. I etterordet kunne begrepene som «potens» og «akt» hos Cusanus med fordel knyttes til sin idéhistoriske sammenheng. Jeg tillater meg også å tvile på om Cusanus hører til «den esoteriske tradisjon» (s. 55), som hans norske tolker gjerne ville bringe ham innunder. Det er mange vesent-

lige trekk som peker hen på det «mystiske» hos Cusanus, men langt fra alt. Men disse få innvendinger bør ikke skjule at i våre norske forhold, hvor det så vidt jeg vet aldri før er blitt skrevet om Cusanus, er dette et banebrytende arbeid som Brynildsen fortjener en virkelig takk for. Og «vivat sekvens» — nærmere bestemt: en Cusanus-studie som er avertert under forberedelse!

P. Fr.

Gledelig nytt tiltak

Lenge var det noe av et dogme i norsk forlagsverden at «essays selger ikke», og selv det hjemlige debattstoffet tårnet seg gjerne opp i våre få tidsskrifter og i dagsavisene. Idag utgis der adskillig artikkelstoff, både norsk og oversatt, i bokform i Norge — Cappelen's «upopulære skrifter» har vært en uvurderlig kjempeinnsats, og andre forlag har også til dels fulgt opp...

Et nytt tiltak av Dreyers Forlag, «Perspektivbøkene», kommer vi til å følge med interesse. I billigbokutstyr kommer to serier — «Aktuell viten» og «Aktuell debatt» — som vi tror både publikum og forlag får glede av. Nå foreligger Berit Waals «Hvem er du? Et innlegg om ungdom og moral» (som omtales nedenfor) og biskop J. A. T. Robinsons nå forlengst verdensberømte «Ærlig for Gud» (som vi omtaler i et senere nummer).

Serienes opplegg virker aktuelle, bøkene er beagelige i sin fremtoning og prisen ligger langt under tieren. Forhåpentlig når de langt med sine problemstillinger, og stimulerer ikke minst de unge til selvstendige reaksjoner.

Om ungdom og moral

Berit Waal: «Hvem er du?» Et innlegg om ungdom og moral. Dreyer, Oslo 1964, 112 s.

«Hvem er du?» har Berit Waal kaldt den lille boken sin som kommer ut som første nummer i den ene serien, Aktuell Debatt, av Dreyers nye Perspektivbøker. Som undertitelen sier, er den ment som et innlegg om ungdom og moral.

Titelen peker rett inn i det forfatterinnen mener er hovedproblemet for unge mennesker idag. Hvem er han eller hun egentlig? Hva vil det si å være menneske — voksent menneske?

Nye utenlandske bøker:

KATOLSKA ORDNRAR OCH KLOSTER

av en rekke kjente svenske katolikker. En helt utmerket informasjon om de meget kjente religiøse ordener med tegninger av ordensdraktene hf. kr. 26.00

NEW HORIZONS IN CATHOLIC THOUGHT

av Gerald Vann, P. Scharper, B. Ahern m. fl. » » 12.00

ROBERT KAISER: INSIDE THE COUNCIL.

En veritabel historiebok som alltid vil ha interesse ib. » 32.00

HANS KÜNG: FREIHEIT IN DER WELT.

Sir Thomas More hf. » 9.10

KARL KLEIN:

DER GLAUBE AN DER WENDE DER NEUZEIT ib. » 54.70

GEORGES ROUAULT: MISERERE.

Et gripende skjønt billedverk i sort og hvitt med forord av kunstneren » » 49.00

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1

Tlf. 42 31 70. Åpent til kl. 16, lørdager 14

— å være mann? — å være kvinne? Boken tar opp og belyser menneskets eksistens både som enkeltindivid, i forhold til ett annet menneske og som deltager av, og medansvarlig i et samfunn. Som medmennesker har vi ansvar ikke bare for oss selv og vårt eget liv, men også for andres. Det er så altfor lett å trå andre for nær med vår søken etter kontakt og med vår egen dom over andres levemåte. Det er svært lett å såre. Langt vanskeligere er det å virkelig gi noe. Skal man kunne gi, må man besitte et overskudd, sier forfatterinnen. Man må ha tro på seg selv og sin egen verdi. For å kunne elske min neste må jeg elske meg selv. Dvs. jeg må godta og vedkjenne meg at jeg er den jeg er. På tross av alle mine svakheter må jeg se at også jeg har noe å bidra med.

Et virkelig samliv med andre mennesker krever kontakt. Jeg må selv være åpen for andre. Jeg må være villig til både å ta imot og å gi. En slik nær kontakt krever at jeg er trygg. Jeg må være trygg på de andre, føle meg akseptert av dem. En slik trygghet innebærer også at jeg vet hvem jeg er. I vårt samfunn har vi svært bestemte forventninger til de to kjønn. Mannen spiller den aktive, rasjonelle og beherskede rollen, mens kvinnen er den passive, den som lar seg forføre, den følsomme, avhengige og huslige. Forfatterinnen setter spørsmålsteget ved berettigelsen av disse forventningene. Der- som gutter og piker fikk utvikle seg friere, uten stadig å bli minnet om hva som passer seg for en liten dame og hva en kjekk gutt ikke må gjøre, ville de kanskje som voksne ha flere muligheter for å uttrykke seg. De ville ha et større register å spille på. Kort sagt, de ville kanskje være enda mere mennesker enn de er nå.

Boken belyser den unges hele livssituasjon. Seksualitet og moral blir satt inn i denne større sammenhengen.

Forfatterinnen legger ikke skjul på sin egen grunninnstilling. Hun tilhører, sier hun, den ganske store gruppe unge mennesker som ikke føler at kristendommens tilbud gjelder dem. De kan ikke godta den kristne tro, men må finne fram til en annen vei til et livsgrunnlag. «Selv føler jeg at det ikke er noen annen enn meg selv som kan være autoritet for mitt liv. — Jeg lever idag. Jeg lever slik det føles riktig for meg. En moral bygget på overleverte ideer kan ikke gi meg noen rettleiding. Fortidens erfaringer er ikke gyldige for meg. Jeg må velge selv. Jeg har ikke kommet fram til noen form for et moralsk system. Jeg tror ikke at de normer jeg lever etter er gyldige for bestandig. Mine valg er ofte usikre, men jeg er villig til å ta ansvaret for det jeg gjør».

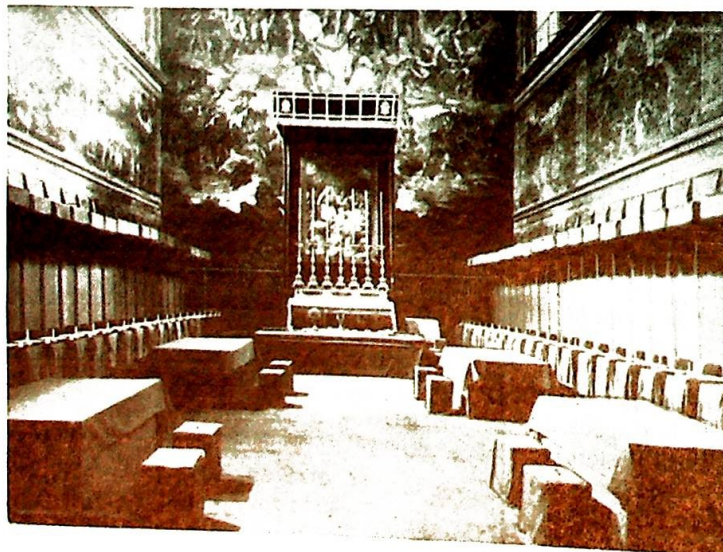
Kravet om personlig ansvar går igjen gjennom hele boken. Det bidrar til å stille selve moralproblemet i et mer nyansert lys enn man vanligvis ser det. Berit Waal prøver å se hele mennesket satt inn i den virkelige verden av idag. Hun kan ikke sies fullt ut å høre hjemme hverken i den kristelig-moraliserende fløy eller i den såkalte frisinnete, ateistiske. Hennes kritikk slår til begge sider samtidig som hun står åpen for verdiene i begge syn. Selv om vi langt fra kan si oss enig i alle hennes synspunkter, så må denne boken betraktes som et verdifullt bidrag til den aktuelle debatt. Mon ikke noen hver av oss har godt av å prøve å se motpartens innstilling med hans øyne. Det vil ikke bare gi oss et mer nyansert syn på problemene, men vil også hjelpe oss til å se vår egen stillingtagen så mye klarere.

Den knappe og faste stilen gir seg utslag så vel i korte, konsise setninger som i mange og oversiktlige kapitler forsynt med gode overskrifter. Siste kapittel er et innlegg av *Aasmund Brynildsen* som han kaller «Naturlig moral?»

Sissel L. Sæbo.

Eil Rom med pastor Vranken

Blant de Rom-reisene som arrangeres i sommer synes vi det er særlig grunn til å minne om den som ledes av sognepresten i Hauge- sund, dr. *Gerard Vranken*, fra 13. til 31. juli (19 dager). Veien går om Assisi, som også blir viet stor oppmerksomhet. Reisen starter i København og ender der — alt iberegnet kommer den på bare 1 000 danske kroner. Der er ennå plasser ledige, og interesserte kan vende seg til *Revisor E. Schwartz, Farimagsgade 18, København Ø* for nærmere opplysninger.



Det sistinske kapell (her ustyrt til konklave) hører til severdighetene i Rom.



**KATOLSK
INFORMASJON**

Studiebrev.

Skriv etter prospekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

St. Hallvard Kameratklubb

har møte hver torsdag kl. 19.30 i Urtegt. 29, Oslo. Tlf. 68 08 68.

FRANCISKUSHJELPEN, OSLO

Urtegt. 29 II, tlf. 68 08 68.

Kontortid 12—13 hver dag
unntatt lørdag.

LEGMANNSRÅDET

OSLO KATOLSKES BISPEDØMME

Kontortid hver onsdag kl. 18—20 i
Akersv. 5, 1. etg. Tlf. 41 04 41.

OSLO KATOLSKES MENIGHETSPLEIE

Kontortid hver onsdag kl. 11—13.
Akersv. 5, Oslo.

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedr. adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 31 70.

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 43 22 36

Privat 55 77 87 - 69 43 72

E. Sunde & Co. Rørleggebedrift A/s

Varme- og sanitæranlegg

*Våre annonsører
er gode firmaer!*

HØYESTERETTSADVOKAT

GEORG LOUS

DRAMMENSVN. 4 - OSLO

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlvarer
Kjøkkenutstyr

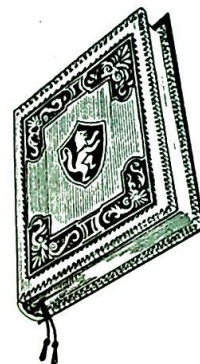
THIIS & CO. A S

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo
Telefon 33 18 34 - 33 32 37

**Til daglig
nytte
og glede**



Omslag til
TELEFONKATALOGEN
i florentinsk
lærplastikk med
dekorative preg.

Ensfarget kr. 15.—
Flerfarget kr. 18.—

Vi sender også pr.
postoppkrav.

NORENBURG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

WISBECH AKTIESELSKAP

MAJORSTUA - OSLO
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

ERLING MOE

God fisk



A-S NORSK MEDICINSK
VAREHUS

Oslo

Trondheim

Galligani

STARTINGSGT. 22
NEDRE SLOTTSGT. 25
OSLO